

EL LENGUATGE

Del subjecte

E Pariant, per exemple, de *la catàstrofe*, podem dir *No en sabem les causes* o *No en podem preveure les conseqüències*, en què el pronom *en* vol dir, doncs, *de la catàstrofe*. Però no podem dir, en canvi, *Ens en preocupen les causes* o *Us en perjudicaran les conseqüències*, en què *en* tindria la mateixa significació que en les construccions anteriors, és a dir, *de la catàstrofe*. Es pot dir, simplement, *Ens preocupen les causes* i *Us perjudicaran les conseqüències*, o, si tant sembla que aquests grups nominals necessiten un determinatiu (les causes i les conseqüències de què?), hom pot recórrer al terme possessiu o bé al que seria potser lícit d'anomenar una locució pronominal: *les seves causes*, *les conseqüències d'aquest fet*. (Convé recordar que l'adjectiu *mateix* no té, tal com té el mot castellà "mis-mo", un valor pronominal que el faci apte per a resoldre aquestes construccions: seria totalment incorrecte de dir *les causes de la mateixa* i *les conseqüències de la mateixa*).

Però el que ara ens importa de veure és per què en els dos primers casos el pronom *en* pot representar el complement de nom de *les causes* i *les conseqüències* (això és, *la catàstrofe*) i, en canvi, no el pot representar en els altres dos. L'explicació és molt clara i senzilla: en els primers casos, els dos grups nominals en qüestió constitueixen el complement directe del verb (*saber* i *preveure*), mentre que en aquests casos indicats en segon lloc constitueixen el subjecte. Efectivament, la col·locació del subjecte després del verb fa que hom el pugui confondre amb un dels seus complements, com podem veure comparant els exemples *Contempla la muntanya* i *Li agrada la muntanya*, o *Odio el soroll* i *Em molesta el soroll*, en què *la muntanya* és el complement directe de *contemplar* però el subjecte de *agradar*; i *el soroll* el complement directe de *odiar* però el subjecte de *molestar*.

Avui s'abusa, certament, tal com ja hem comentat algun cop, de la representació per mitjà del pronom *en* del determinatiu d'un complement directe. Hi ha qui és capaç de dir *Van anar a la Generalitat* i *en van saludar el president*. Però aquesta representació és encara pitjor quan es tracta del determinatiu del subjecte, que només és possible amb frases com *En van arribar tres (de turistes)*, però no amb grups com *els detalls del fet*, fent de subjecte de verbs com *importar*, *agradar*, *molestar*, *preocupar*, *amoinar*, etc.